

#WspieramyHumanistów - jak wygląda finansowanie humanistyki w Polsce

51,5 mln zł więcej z grantów na nauki humanistyczne i społeczne niż na nauki o zdrowiu w samym 2014 roku i prawie sześciokrotnie wyższe środki na humanistykę z dotacji statutowej w porównaniu do pieniędzy płynących z grantów - tak wygląda finansowanie polskiej humanistyki.

Przywracanie polskiej humanistyce należnego jej statusu jest jednym z priorytetów resortu nauki. Mamy świadomość jej kluczowego znaczenia dla rozwoju społecznego i gospodarczego. Nie rozwiążemy wielu problemów cywilizacyjnych bez korzystania z dorobku humanistyki.

Wprowadziliśmy szereg rozwiązań systemowych oraz wiele konkursów wspierających humanistów w ramach tzw. „**Pakietu dla humanistyki**”, który minister Lena Kolarska-Bobińska ogłosiła w 2014 roku na Okrągłym Stole Humanistyki. Stał się on okazją do wymiany opinii o najpilniejszych potrzebach nauk humanistycznych między Ministerstwem a uczonymi i zrzeszającymi ich organizacjami społecznymi. Pozwolił też na przedstawienie propozycji obu stron służących wzmocnieniu dyscyplin humanistycznych w Polsce.

Wszystkie działania, które realizuje resort są wynikiem konsultacji ze środowiskiem i odpowiadają na jego postulaty.

Jak Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wspiera nauki humanistyczne w Polsce:

1. **Realne wydatki na humanistykę (proporcje środków pochodzących z dotacji statutowej wobec pieniędzy grantów)**
Dotacja statutowa (bazowa) w 2014 r. wyniosła łącznie **243,3 mln zł** dla jednostek z grup *humanities, social sciences, pedagogical sciences, theology, arts*.
Granty w 2014 r. dały łącznie **44 mln zł** w tej samej grupie (w tym: programy MNISW 6 mln zł, NPRH 22,9 mln zł, granty NCN 15,1 mln zł).
Z powyższych danych wynika, że granty w naukach humanistycznych stanowią 15,5 proc. finansowania, podczas gdy 84,5 proc. to dotacja statutowa.
2. **Narodowy Program Rozwoju Humanistyki (NPRH)**
 - Narodowy Program Rozwoju Humanistyki to unikalny w skali europejskiej program, który tworzy środowisko. Zapewnia młodym humanistom możliwość rozwoju kariery naukowej we współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi.
 - W 2015 roku zmieniły się cele i zasady działania NPRH. Nowa formuła programu składa się z trzech modułów: „Tradycja”, „Rozwój”, „Umiejdzynarodowienie”. Odpowiadamy tym samym na wyzwania polskiej humanistyki i wzmocniamy jej pozycję międzynarodową.
 - Na konkursy NPRH od początku istnienia programu przeznaczaliśmy **ponad 290 mln zł**. W puli tegorocznej czwartej już edycji NPRH jest **80 mln zł**.
3. **1/3 wszystkich grantów z NCN dla humanistów**
 - Nauki humanistyczne zajmują też coraz ważniejsze miejsce w finansowaniu przyznawanym polskim uczonym przez Narodowe Centrum Nauki.
 - Od początku istnienia NCN sfinansowało **2 602 projektów humanistycznych wartych 520 mln zł**.
 - W samym 2014 r. NCN przeznaczyło na projekty w grupie nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce 136,5 mln zł, podczas gdy na bardziej kosztowne w realizacji badania z zakresu nauk o życiu 169,1 mln zł. W ramach trzeciej edycji NPRH przyznano finansowanie 155 projektom na łączną kwotę 78,1 mln. Oznacza to, że humaniści dostali na swoje badania o 51,5 mln zł więcej przedstawiciele nauk o życiu.
 - Humanisci mogą starać się o granty NCN w ramach kilku konkursów m.in. Opus, Preludium i Sonata.
 - Nowością wśród inicjatyw organizowanych przez NCN jest konkurs HERA, przeznaczony wyłącznie dla humanistów, realizowany wraz z konsorcjum Humanities in the European Research Area.
4. **Program Rozwoju Kompetencji**
 - Wspieramy kształcenie miękkich i humanistycznych kompetencji poszukiwanych przez pracodawców. Studenci wszystkich kierunków studiów będą mogli chodzić na zajęcia z komunikacji, retoryki, logicznego myślenia, współpracy w grupie czy z filozofii.
 - Do 2020 r. przeznaczymy na Program Rozwoju Kompetencji **1,2 mld zł**. Środki na ten cel pochodzą z unijnego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER).
5. **Zajęcia ogólnouniwersyteckie dla wszystkich studentów**
 - Każdy student będzie wybierał z oferty zajęć ogólnouniwersyteckich, niepowiązanych ściśle z jego kierunkiem (uczelnie mają czas na wprowadzenie zmian do 1 października 2015).
 - W rozporządzeniu w sprawie warunków prowadzenia studiów wprowadzono wymóg, żeby w programach studiów określono minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć ogólnouczelnianych lub na innym kierunku studiów, w tym co najmniej 5 punktów ECTS w ramach zajęć z obszaru nauk humanistycznych i społecznych.
6. **Zmiana zasad oceny jednostek naukowych, tak by bardziej uwzględniały specyfikę humanistyki**
Jednym z postulatów zgłaszanych przez humanistów jest uwzględnienie specyfiki nauk humanistycznych w ocenie jednostek naukowych. Wzięliśmy ten go pod uwagę przy obecnych pracach nad zmianami zasad tej oceny.
Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych na wspólnej konferencji z MNiSW 18 lutego 2015 r. przedstawił

efekt swych prac nad modyfikacją kryteriów i szczegółowych parametrów oceny jednostek naukowych. Proponowane zmiany w ocenie parametrycznej korzystne dla humanistyki:

- wprowadzenie nowych zasad punktacji monografii,
- doprecyzowanie definicji monografii,
- wprowadzenie kategorii monografii wybitnych,
- rezygnacja z różnicowania punktacji za monografie w językach kongresowych i języku polskim,
- modyfikacja zasad przyznawania punktów za monografie wieloautorskie,
- promowanie interdyscyplinarności.

7. Zniesienie opłat za drugi kierunek studiów

- Przepisy o darmowym drugim kierunku weszły w życie od października 2014 r.

Ciekawe spojrzenie na kwestię polskiej humanistyki i ciekawy tekst prof. Bilewicza dostępny na: <http://nowe-peryferie.pl/index.php/2015/06/pojde-czarnej-procesji/>

#WspieramyHumanistów